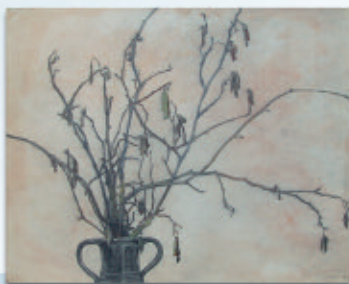

*in de
etalage*

Stedelijk Museum Kampen
koopt tekening Jo Koster

Kampen heeft een rijke traditie op schildersgebied. Zowel de 16de als de 19de eeuw heeft schilders van bovenregionale allure voortgebracht. Te denken valt aan de families Maler en Toe Boecop (16de eeuw) en latere kunstenaars als Fels, Voerman, Tholen en anderen.

Minstens zo'n rijke traditie kent Kampen op het gebied van vrouwelijke kunstenaars in de ruimste zin van het woord.

Behalve de 16de/17de eeuwse kunstenaressen Mechteld, Cornelia en Margaretha toe Boecop, zijn er voor de 19de en deels 20ste eeuw ook namen te noemen als die van Lucie van Dam van Isselt en Jo Koster. Allen schilderende vrouwen. Op literair gebied valt daar voor de 20ste eeuw nog de naam van de dichteres Ida Gerhardt aan toe te voegen.

Helaas bezit het Stedelijk Museum Kampen van Lucie van Dam van Isselt slechts één werk: *'Sneeuwbesen in een tinnen beker'* (een tweede werk bevindt zich in het Frans Walkate Archief in Kampen). Van Jo Koster bevond zich tot begin 2003 geen enkel werk in de museale collectie. Hier kwam verandering in door de tentoonstelling *'Tijdgenoten in de kunst. Jan Voerman, Lucie van Dam van Isselt, Jo Koster'*, welke in de zomer van 2002 in het Stedelijk Museum Kampen werd gehouden. Veel werken waren afkomstig van particuliere verzamelaars. Zo ook een tekening van de hand van Jo Koster. Het betreft een fraai uitgewerkt stilleven met als voorstelling een hazelaar. De ingekleurde tekening beslaat het gehele vel, zodat inlijsten vrijwel onmogelijk is. Niet ongevoelig voor het feit dat het museum nog geen enkel werk van Jo Koster bezat, besloot de eigenaar de tekening begin 2003 voor een alleszins redelijke prijs aan het museum te verkopen.

Nadat Jo Koster in 2002 onderdeel was van een groepstentoonstelling in Kampen, kreeg zij in 2003 een solotentoonstelling eerst in Amersfoort, later ook in Zwolle. Een kunstenaar die jarenlang een bescheiden plaats in de kunstgeschiedenis innam, werd ineens voor het voetlicht gehaald. Bij de expositie in Amersfoort en Zwolle verscheen zelfs een fraaie catalogus. Blijkbaar is de tijd rijp geworden voor een herwaardering van deze kunstenaar die leefde op het breukvlak van de 19de en de 20ste eeuw.

Jo Koster - volledige doopnamen Johanna Petronella Catharina Antoinetta - werd op 16 april 1868 geboren aan de IJsselkade nr. 37 in Kampen. Zij was het derde kind van Johannes Petrus Koster en Catharina Antoinetta van Veen. Net als bij die andere kunstenaar, Lucie van Dam van Isselt, was haar

Hazelaar. Jo Koster, ingekleurde tekening. Collectie: Stedelijk Museum Kampen.

vader als kapitein bij het Instructiebataljon in Kampen gelegerd. Na de middelbare school ging Jo Koster naar de tekenacademie in Amsterdam en daarna naar de Rotterdamse kunstacademie. Kort na haar eindexamen werd zij lerares aan de laatstgenoemde academie. Daarnaast schilderde ze in die tijd veel grote stillevens. Met het aldus verdiende geld trok ze in 1895 naar Parijs waar ze werkte in het atelier van Filippo Collarossi. Hier werkte onder andere ook George Hendrik Breitner. Vervolgens studeerde Jo Koster drie jaar in Brussel bij de Franse portretschilder Blanc-Garin. In deze periode maakte zij portretten in pastel en schilderde ze levensgrote naakten. Na de Brusselse jaren keerde zij terug naar Nederland en richtte in 1902 in Zwolle een teken- en schilderklas op. Er begon een periode waarin Jo Koster zich meer naar buiten richtte. Vooral Staphorst boeide haar. Zij raakte in de ban van de kenmerkende klederdracht en de kleurige interieurs waarvan het bonte karakter overeenkwam met haar smaak voor contrasterende

kleuren. Al vroeg werd het talent van Jo Koster erkend: op 25-jarige leeftijd exposeerde zij in het Dordrechts Museum. Andere exposities volgden.

In 1910 vertrok ze naar Hattem, hetgeen het begin was van zowel een productieve als een creatieve periode. Grote invloed op haar werk had de kunstkenner en criticus H.P. Bremmer. In 1904 kwam Jo Koster in contact met hem. Bremmer gaf haar raad en begeleidde haar. Door Bremmer leerde Jo Koster ook Hèléne Krölller-Müller kennen. Zo werden ook werken van Jo Koster aan de befaamde collectie van het Krölller-Müller Museum toegevoegd.

Na de Eerste Wereldoorlog vertrok Jo Koster naar Italië, waar zij enkele jaren in San Gimignano werkte. Vervolgens werkte zij een periode in Bretagne, waarna reizen naar Italië, Mallorca en Spanje volgden. Vanuit Spanje keerde zij terug naar Nederland en vestigde zich in het dorpje Heesum dat jarenlang een grote kunstenaarskolonie kende. Hier overleed Jo Koster op 17 januari 1944 op 75-jarige leeftijd.

René van Mierlo